

בבית המשפט העליון

רע"א 1912/16

לפני: כבוד השופט צ' זילברטל

המבקשת: רשות ניקוז גליל מערבי

נגד

המשיבים:

1. עיריית נהריה
2. כלל חברה לביטוח בע"מ (משיבה פורמאלית)
3. ישיר איי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ (משיבה פורמאלית)
4. מולה רוזנטל (משיבה פורמאלית)
5. שומרה חברה לביטוח בע"מ (משיבה פורמאלית)
6. מגדל חברה לביטוח בע"מ (משיבה פורמאלית)
7. טרונג הונג (משיב פורמאלי)
8. גיוזה בע"מ (משיבה פורמאלית)
9. דיילי מרקט בע"מ (משיבה פורמאלית)
10. סוגו גריל בר בע"מ (משיבה פורמאלית)
11. וינר נטע ושות' (משיבה פורמאלית)
12. רובוקלין בע"מ (משיבה פורמאלית)
13. אריה רוזן (משיב פורמאלי)
14. שומרה חברה לביטוח בע"מ (משיבה פורמאלית)
15. הראל חברה לביטוח בע"מ (משיבה פורמאלית)
16. שולמית אדרי (משיבה פורמאלית)
17. שלום אריאלי (משיב פורמאלי)
18. אליהו חברה לביטוח בע"מ (משיבה פורמאלית)

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בתיק ע"א 49142-05-15 שניתן ביום 28.12.2015 על ידי כב' השופטות יעל וילנר, ריבי למלשטריך-לטר ותמר נאות פרי

בשם המבקשת: עו"ד ד"ר אהוד חשן ; עו"ד שלמה יער-בר

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו מיום 28.12.2015 של בית המשפט המחוזי בחיפה (מפי כב' השופטת ת' נאות-פרי ובהסכמת כב' השופטות י' וילנר ו-ר' למלשטריך-לטר) בע"א 49142-05-15 ובע"א 10027-06-15, בגדרו נדחו ערעורי הצדדים על פסק דינו של בית משפט השלום בחיפה (כב' השופטת נ' עדוי) ב-15 תיקים שעסקו בפיצוי נפגעים בגין נזקים שנגרמו להם עקב הצפת נחל הגעתון בנהריה ביום 20.1.2010 (להלן: ההצפה).

רקע

1. המבקשת (להלן: רשות הניקוז) והמשיבה (להלן: העירייה) היו הנתבעות ב-15 תביעות שהוגשו לבית משפט השלום בחיפה על-ידי תובעים שונים שטענו כי נגרמו להם נזקי רכוש בגין ההצפה. עיקר המחלוקת שנדונה על-ידי בית משפט השלום נסבה על שאלת אחריותן של רשות הניקוז ושל העירייה לנזקי התובעים, והחלוקה ביניהן.

2. כעולה מפסק דינו של בית המשפט המחוזי, בין העירייה לבין רשות הניקוז היו מחלוקות רבות הנוגעות לביצוע העבודות בשדרות הגעתון להסדרת ניקוז הנחל, ובהן גם מחלוקת בדבר הגורם אשר צריך להיות אמון על ביצוע העבודות. עמדת העירייה הייתה שהיא זו שצריכה לנהל את העבודות כפועל יוצא של תפקידיה וחובותיה כרשות המקומית, ואילו עמדת רשות הניקוז הייתה שהיא זו אשר מחויבת לבצע את העבודות בעצמה. בעוד מחלוקות אלה מתבררות, בין היתר בערכאות שיפוטיות, ארעה ההצפה הנדונה בטרם בוצעו העבודות הנדרשות להסדרת ניקוז הנחל.

3. לרקע האמור, במסגרת בירור התביעות נגדן בבית משפט השלום, ניסו הן העירייה והן רשות הניקוז להטיל את האחריות לקרות ההצפה האחת על רעותה. בפסק הדין, קבע בית משפט השלום כי הן העירייה והן רשות הניקוז הפרו את חובת הזהירות המוטלת עליהן הפרה בוטה, וכי שתיהן התרשלו ולא נקטו בכל האמצעים הסבירים על מנת למנוע את ההצפה. בכל הנוגע לחלוקת האחריות בין השתיים, מצא בית משפט השלום כי המדובר בנזקים שמטיבם ומטבעם אינם ניתנים להפרדה, ועל כן הן חויבו כלפי התובעים ביחד ולחוד. במישור היחסים שביניהן, נקבע כי חלוקת האחריות היא שווה – כלומר, בית המשפט ייחס אחריות בשיעור של חמישים אחוז הן לעירייה והן לרשות הניקוז.

4. כלפי פסק הדין הגישו הן העירייה והן רשות הניקוז ערעורים, ובהם טענו כלפי האחריות שיוחסה לכל אחת מהן וכלפי חלוקת האחריות ביניהן. בית המשפט המחוזי דחה את הערעורים, וקבע כי לא נפלה שגיאה בפסק דינו של בית משפט השלום המצדיקה התערבות של ערכאת הערעור. הודגש כי חלק מהערעורים מופנים כלפי קביעות עובדתיות של בית משפט השלום, המבוססות על שמיעת העדים בתיק וניתוח חוות הדעת שהוגשו, ואשר ככלל אין ערכאת הערעור נוטה להתערב בהן. כן צוין כי פסק הדין של בית משפט השלום מפורט ומנומק, ונסקרות בו פעולות שתי הרשויות הרלוונטיות באופן ממצה.

כלפי פסק-דינו של בית המשפט המחוזי מופנית בקשת רשות הערעור שבפניי.

הבקשה דנא

5. בפתח בקשת רשות הערעור מדגישה רשות הניקוז כי טרונייתה כלפי פסקי הדין של הערכאות הקודמות מצומצמת לשאלת חלוקת האחריות שבינה לבין העירייה. רשות הניקוז טוענת כי בפסק דינו של בית המשפט המחוזי נפלו טעויות המצדיקות התערבות של ערכאת הערעור אף ב"גלגול שלישי". בעיקר הדגישה רשות הניקוז את הסוגיה הנוגעת ל"דירת רוזנטל" המרוחקת מנחל הגעתון מרחק של מעל לקילומטר, ועל-כן היא מחוץ לתחום סמכותה של רשות הניקוז ונפגעה כתוצאה מכשל של מערכת הניקוז העירונית. נטען, כי לחיובה של רשות הניקוז בנזקי דירה זו עלולות להיות השלכות רוחב, ולכך שתוטל על רשויות הניקוז בכל רחבי המדינה אחריות בלתי מוגבלת להצפת מערכות הניקוז העירוניות, ללא כל הגבלת מרחק. עוד נטען כי בהתחשב במשאבים המצומצמים העומדים לרשות רשות הניקוז ביחס למשאבי העירייה, לא היה מקום לייחס לכל אחת מהרשויות אחריות זהה לנזקים. בבקשה גם נטענו טענות נוספות בעניינים "נקודתיים" שונים (משקל חוות דעתו של אחד המומחים, עמדת הגורם הרגולטורי – משרד החקלאות, התעלמות מקביעות תמ"א 334 בדבר רוחב רצועת ההשפעה של עורק ראשי של נחל).

דיון והכרעה

6. דין הבקשה להידחות, אף מבלי לבקש תגובה.

המקרה דנא אינו נמנה על אותם המקרים הייחודיים בהם דרושה התערבותו של בית משפט זה ב"גלגול שלישי". כפי שחזר ושנה בית משפט זה, בקשת רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן רק מקום בו מתעוררת סוגיה משפטית או ציבורית החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים הישירים למחלוקת, או כאשר עולה חשש לעיוות דין חמור (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982)). לא מצאתי כי טענות רשות הניקוז בבקשתה עומדות בתנאים הנזכרים.

7. כל טענות רשות הניקוז הן טענות ערעוריות מובהקות המתייחסות לנסיבות הקונקרטיות והספציפיות של הפרשה ושל מערכת היחסים שבין הרשויות הנוגעות בדבר. גם הנושאים שלטענת רשות הניקוז מעוררים שאלות עקרוניות, אינם אלא סוגיות ספציפיות. בגדר כך מצאתי כי שאלת אחריות רשות הניקוז לנזקים שנגרמו לנכסים המרוחקים מהנחל הוכרעה אף היא על יסוד הנתונים הקונקרטיים של הפרשה ואין בה משום קביעה נורמטיבית כללית. לעניין זה יצוין, כי טענת רשות הניקוז בעניין "דירת רוזנטל" נדונה בפסק דינו של בית משפט השלום, ונדחתה. בית משפט השלום ציטט מחוות דעתו של אחד המומחים בתיק (ד"ר מרקוס) אשר התייחס לנושא במפורש וקבע כי: "על השפעת הגעתון על רחובותיו הסמוכים ניתן ללמוד מכך שכל הרחובות המצטלבים עם שדרות הגעתון הוצפו למרחק רב, חלקם למאות מטרים". עוד קבע ד"ר מרקוס כי: "קווי הניקוז התת קרקעיים אל הגעתון נחסמו על ידי העומד הנגדי של פני המים במורד, כך שגם הרחובות הרחוקים יחסית מהגעתון סבלו מהצפות. זאת משום שקולטני מי הגשם פלטו את הזרימה שלא הצליחה לזרום בתוך הקווים אל המורד, במקום לקלוט את הנגר העלי בסמוך אליהם". קביעות אלה של ד"ר מרקוס התקבלו על-ידי בית משפט השלום, ומשום כך, נמצאה רשות הניקוז, אחראית גם לנזקי ההצפה שנגרמו במרחק של מאות מטרים מהנחל עצמו, שכן מדובר בכשל שמקורו בניקוז הנחל שבמקרה הנדון נתן אותותיו גם במערכת הניקוז העירונית.

לא מצאתי להתערב בקביעה עובדתית זו, כמו גם ביתר הקביעות, וכאמור לא השתכנעתי כי הן מעוררות סוגיה עקרונית המצדיקה מתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי". יודגש, כי אף אם היה מקום לחלוקת האחריות בין שתי הרשויות בשיעורים שונים, ואיני רומז שכך הוא, לא היה הדבר מצדיק מתן רשות ערעור, שכן עניין זה מסור במידה רבה לשיקול דעת הערכאה המבררת, וערכאת הערעור, לא כל שכן בית משפט זה ב"גלגול שלישי", ממעטת להתערב בו.

הבקשה נדחת. אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ו' באב התשע"ו (10.8.2016).

שׁוֹפֵט